Overvågning af Mygblomst i 2004 – 2006 i Storstrøms Amt

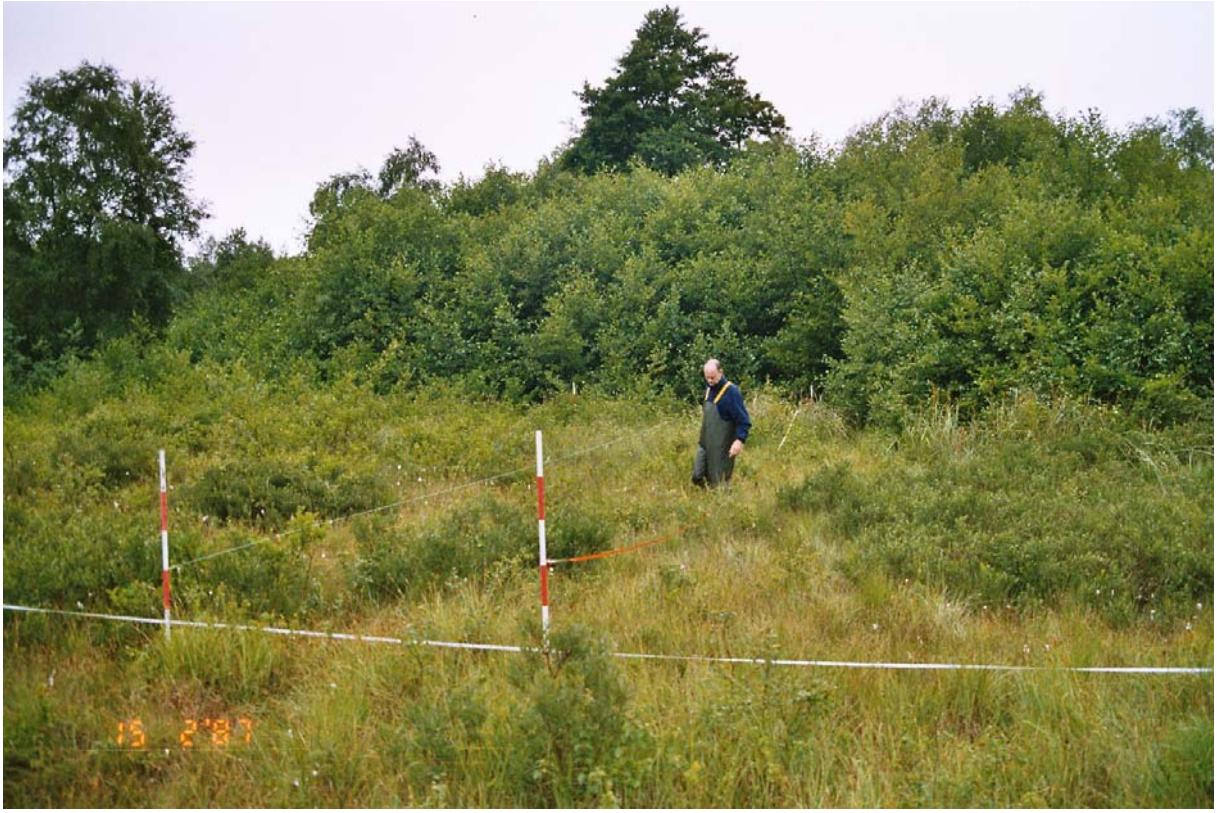

ARBEJDSDOKUMENT

FELTARBEJDE OG AFRAPPORTERING: AGLAJA 2006

Overvågning af Mygblomst
i 2004 – 2006 i Storstrøms Amt

Overvågning af Mygblomst i 2004-2006 i Storstrøms Amt.

Arbejdsdokument udarbejdet af AGLAJA 2006.
Feltarbejde, tekst og fotos: AGLAJA v. Eigil Plöger og Gunvor Asbjerg.

Forsidefoto: Optælling i Holmegårds Mose, Kær 40 i 2005.

Sammenfatning

Mygblomst er optalt i NOVANA-programmet i perioden 2004-2006 på en lokalitet ved Even og en lokalitet i Holmegårds Mose.

Ved Even vokser bestanden, og der er optalt 367 planter i 2006. Ca. 35 % af de optalte planter er blomstrende. Mygblomst findes ved Even i et vældpåvirket kær domineret af Tagrør. Arealet plejes med rørskær.

I Holmegårds Mose er bestanden status quo i perioden. Der er i 2006 optalt 101 planter, hvoraf knapt 30 % er blomstrende. Voksesteder for Mygblomst er under kraftig tilgroning med Hvas Avneknippe, Pors, Rød-El og Birk. Der er ryddet vedplanter i vinteren 2005/2006. Bestanden er fortsat truet af tilgroning med Hvas Avneknippe.

To tidligere fundsteder for Mygblomst på Lolland er besigtiget. Det er Hanemose og Engestofte. Endvidere er Idalund Teglværk besigtiget. Mygblomst er ikke fundet på nogen af de nævnte lokaliteter.

Overvågningen er foretaget i overensstemmelse med den tekniske anvisning for overvågning af Mygblomst under NOVANA-programmet, TA A33: ”Mygblomst Liparis loeslii. Teknisk anvisning til intensiv overvågning.”

Ved overvågningen søges optalt alle bestande på de recente voksesteder. I Storstrøms Amt drejer det sig om en bestand i Holmegårds Mose og en ved Even. Optællingen skal foregå hvert år.

Endvidere skal Mygblomst eftersøges på tidligere voksesteder, hvor det af DMU vurderes, at det forsat kan være levested for arten. I Storstrøms Amt drejer det sig om Engestofte ved Maribosøerne, hvorfra Mygblomst i 1951 er angivet som ”talrig” og Hanemose på Lolland, hvorfra arten ligeledes er angivet i 1951 uden angivelse af bestandsstørrelse. Udover disse lokaliteter er Idalund Teglværk besigtiget, da det er tæt beliggende på Hanemose og udgør en – også i dag – botanisk værdifuld lokalitet.

Optællingen af de to eksisterende bestande foregår ved, at der omkring hver bestand udlægges et tællefelt. Dette er på begge lokaliteter markeret, så det kan genfindes eller genetableres med stor præcision. Tællefeltet inddeles i tællestriber af 2 meters bredde, der igen underinddeles i kvadrater af 2 x 2 m^2. I hvert kvadrat optælles antallet af planter, idet det registreres, om der er tale om vegetative planter med hhv. et eller to blade eller om blomstrende planter. I

.

sidste tilfælde optælles antallet af kapsler og der noteres, om planten eventuelt har aborteret alle sine kapsler.

Derudover registreres forskellige levestedsparametre. Overvågningsskemaet er vist i Bilag 3.

Optællingsdata og levestedsparametre er indtastet i amternes NOVANA-database, ARTUR.

Nærværende rapport giver en opsummering af NOVANA-overvågningen 2004-2006 samt en kort præsentation af voksested og anbefalinger til pleje.

Holmegårds Mose

Optælling og tællefelt

Bestanden er i 2004 optalt d. 23. juli af Niels Faurholdt og Torben Hviid, i 2005 d. 25. juli 2005 af Torben Hviid og Eigil Plöger og i 2006 d. 28. juli af Eigil Plöger og Gunvor Asbjerg.

Rådata fra optællingerne er vist i Bilag 1. Optællingsresultater for 2004-2006 er vist i Figur 4-6. Placeringen af tællefeltet er vist på modstående Kort 2 og koordinater for tællefeltet bringes i Bilag 2.

Ved optællingen i 2005 er tællefeltet på ca. 15m x 20m markeret med landmålerstokke. Disse er i november 2005 udskiftet med trykimprægnerede pæle. Udover bestanden i tællefeltet findes en lille bestand nær køresporet mod syd. Disse planter er optalt i årene 2004-2006 og indgår i optællingsresultatet.

Lokaliteten

Voksestedet for Mygblomst i Holmegårds Mose benævnes ”Kær 40” og er en tørveafskrabet/-afgravet moseflade. Vegetationsdækket er i dag relativt sparsomt med et kontingent af arter, der normalt findes på lokaliteter (med eller uden kalk) med lave mængder af tilgængeligt fosfat: Pors, Hirse-Star, Krognæb-Star, Tormentil, Smalbladet Kæruld, Hvid Næbfrø, Rundbladet Soldug og Hvas Avneknippe. Der ses et veludviklet mosdække - specielt af Campylium spp. og Sphagnum spp.

En del af tællefeltet er tilgroet med vedplanter (Rød-El, Birk, Tørst og Pors) eller med Hvas Avneknippe (Foto 3).

Foto 3: Tællefeltet for Mygblomst i ”Kær 40” i Holmegårds Mose, juli 2005. Tællefeltets nordøstlige hjørne er i forgrunden af fotoet. Bemærk tilgroningen med Pors og Hvas Avneknippe i feltet. Til højre ses Rød-El og Birk, der har bortskygget urtevegetationen.

Bestandsudvikling

Ifølge amtets rødliste har bestanden i slutningen af 1960-erne talt flere tusinde.

I årene 2004, 2005 og 2006 er der optalt hhv. 66, 121 og 101 planter. Hovedparten af bestanden udgøres fortsat af vegetative planter med 2 blade. Der kan i 2005 og 2006 ses, at en større andel af bestanden blomstrer, men denne ændring er næppe signifikant (Figur 5).

I 2004 havde ingen af de blomstrende planter mere end 3 modne kapsler. Ved optællingen i 2006 har knap 20 % af de blomstrende planter 5 eller flere kapsler (Figur 6).

Diskussion, naturpleje og anbefaling

Bestanden har i optællingsperioden 2004-2006 holdt stand, men udviser i forhold til tidligere en meget kraftig tilbagegang.

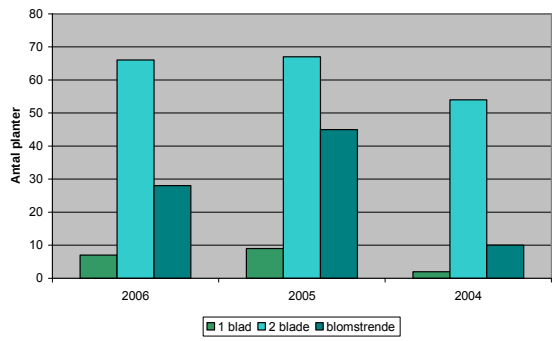

Figur 4: Antal vegetative planter med 1 hhv. 2 blade samt antallet af blomstrende planter.

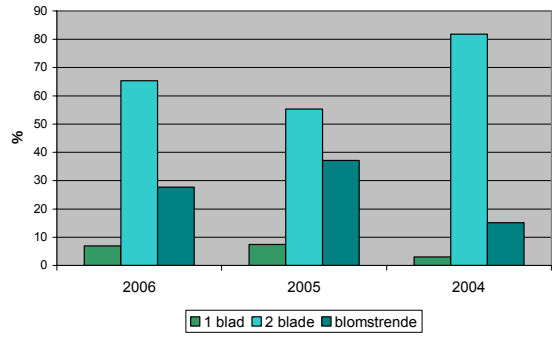

Figur 5: Relativ fordeling af vegetative planter med 1 hhv. 2 blade samt blomstrende planter

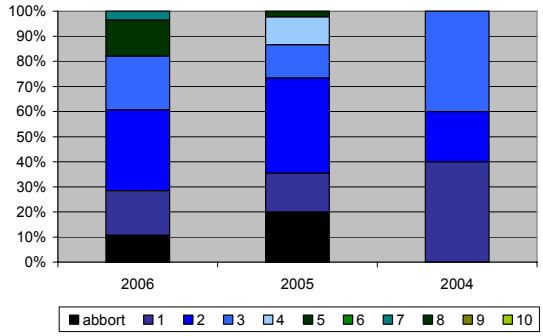

Figur 6: Den relative fordeling af antal blomstrende planter med 1-10 modne kapsler eller med udelukkende aborterede kapsler.

På sit nuværende voksested er en del af bestanden i dag truet af tilgroning – dels med vedplanter, dels med Hvas Avneknippe. Sidstnævnte producerer en stor mængde blade, der kun langsomt nedbrydes, men derimod ophobes til et tykt lag førne. Dette er mere eller mindre uigennemtrængeligt for Mygblomst (og andre mindre kærplanter).

Tilgroningen med vedplanter i form egentlige træer er fremherskende i tællefeltets nordvestlige hjørne. Dette areal blev derfor i januar 2006 ryddet for vedplanter, der blev skåret ved jordoverfladen (Foto 4 og Foto 5). Ryddet materiale blev slæbt bort fra kæret og placeret i bunke ved køresporet mod syd.

Ved optællingen i 2006 kunne det konstateres, at de ryddede træer kun i meget ringe grad havde lavet stødskud. Muligvis har støddene i forbindelse med tøbrud og snesmeltning stået under vand i en periode.

Foto 4: Naturpleje i Kær 40. Der ryddes i tællefeltets nordlige kant. Bemærk den massive opvækst af træer udenfor tællefeltet, hvis nordvestlige hjørne ses til venstre på fotoet.

Foto 5: Tællefeltets nordvestlige hjørne efter at det er ryddet for træer. Skyggen fra træerne har været massiv, og jorden er mere eller mindre vegetationsløs.

For at imødegå den omtalte tilgroning med Hvas Avneknippe foreslås det, at tællefeltet i vinteren 2006/2007 bliver slået med buskrydder, og materialet rives sammen og fjernes.

Voksestedet for Mygblomst er en del af habitatområdet indeholdende Holmegårds Mose, der delvist er aktiv højmose og som sådan en prioriteret habitatnaturtype. Avneknippe-kær er ligeledes en prioriteret habitatnaturtype.

Hvis man ”ser bort fra dette” og isoleret betragter bestanden af Mygblomst og dens voksested, anbefales det, at effekten af udført pleje nøje vurderes. Det vurderes, at gentagen slåning af voksestedet vil kunne begunstige Mygblomst i en sådan grad, at bestanden vokser.

Som et oplagt alternativ til slåning anbefales ekstensiv kreaturafgræsning i perioden medio august → ultimo september. Effekten af eventuel kreaturafgræsning skal følges nøje, og græsningstrykket afpasses derefter.

Foto 6: Blomsterstand af Hvas Avneknippe. Planten er – som navnet siger – meget hvas på bladene, som man nemt skærer sig på.

Bilag 1. Optællingsdata

	EVEN			HOLMEGÅRDS MOSE		
	Antal planter					
Plantens tilstand:	**2006**	**2005**	**2004**	**2006**	**2005**	**2004**
Vegetative med 1 blad	13	1	2	7	9	2
Vegetative med 2 blade	222	69	40	66	67	54
Blomstrende plante	132	63	20	28	45	10
I alt	**367**	**133**	**62**	**101**	**121**	**66**
Kapsler pr. plante:	**Antal planter**					
1	25	6	1	5	7	4
2	24	16	1	9	17	2
3	15	12	4	6	6	4
4	6	8	5	0	5	0
5	12	8	1	4	1	0
6	8	2	1	0	0	0
7	9	0	0	1	0	0
8	0	1	0	0	0	0
9	3	1	1	0	0	0
10	0	1	0	0	0	0
Alle kapsler aborterede	30	8	6	3	9	0
I alt	**132**	**63**	**20**	**28**	**45**	**10**

Bilag 2. Koordinater til tællefelter

EVEN				HOLMEGÅRDS MOSE		
	Koordinater*				Koordinater*	
Punkt	**X**	**Y**		**Punkt**	**X**	**Y**
A	691038	6112307		A	678273	6131610
B	691006	6112330		B	678274	6131596
C	691049	6112322		C	678254	6131609
D	691017	6112343		D	678256	6131598
pæl I	691058	6112291		Hjørne i bestand	678286	6131577
pæl II	691065	6112307		Hjørne i bestand	678245	6131583
Hjørne i bestand	691046	6112267		Hjørne i bestand	678254	6131609
Hjørne i bestand	690971	6112334		Hjørne i bestand	678285	6131630
Hjørne i bestand	691007	6112359				
Hjørne i bestand	691042	6112408				
Hjørne i bestand	691082	6112389				
Hjørne i bestand	691049	6112322				
Hjørne i bestand	691057	6112291				

*: Koordinater i UTM zone 32, Euref89.

Bilag 3. Feltskema til overvågning af Mygblomst

BILAG 2	MYGBLOMST HJÆLPESKEMA	NOVANA

Stamdata
Lokalitetsnavn:
UTM-kvadtrat (Kvadratnet DK):
Amt:

Overvågningsdata	
Observatør:	
Dato:	
Tidsforbrug:	
Bestandsstørrelse:	
Antal blomstrende individer:	Antal vegetative individer:
Prøvefeltets hjørnepunkter (UTM zone32/euref89):	
Punkt 1:	Punkt 2:
Punkt 3:	Punkt 4:
Bestandens yderpunkter (UTM zone32/euref89):	
Punkt 1:	Punkt 2:
Punkt 3:	Punkt 4:
Punkt 5:	Punkt 6:
Punkt 7:	Punkt 8:
Punkt 9:	Punkt 10:
Punkt 11:	Punkt 12:
Udbredelsesareal (ha) udregnet i GIS ud fra bestandens yderpunkter:	
Dækningsgrad (%) af vedplanter: 0%: ☐ 1-10%: ☐ 11-50%: ☐ >50%: ☐	
Vegetationshøjde (for metode se TA for naturtyper): 0-5 cm: ☐ 6-25 cm: ☐ 26-50 cm: ☐ >50 cm: ☐	
Antal græssende dyr:	
Slåning: ja: ☐ nej: ☐	
Blotlagt jord: 0%: ☐ 1-5%: ☐ 6-50%: ☐ >50%: ☐	
Vandstandsniveau: over rodzone: ☐ i rodzone: ☐ under rodzone: ☐	
Afstand til intensivt dyrkede arealer: 0-50 m: ☐ 51-100 m: ☐ 101-500 m: ☐ >500 m: ☐	

Bemærkninger